

232

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 31 sierpnia 1966 r.

w sprawie pozarynkowej sprzedaży artykułów jednostkom gospodarki uspołecznionej i organizacjom społecznym przez placówki uspołecznionego handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego.

Na podstawie art. 3 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. z 1952 r. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) oraz § 1 ust. 1 zarządzenia nr 40 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 maja 1966 r. w sprawie przekazania Ministrowi Handlu Wewnętrznego uprawnień do wydawania przepisów w zakresie sprzedaży przez placówki handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego (Monitor Polski Nr 24, poz. 123) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Odbiorcami pozarynkowymi w rozumieniu zarządzenia są:

- 1) jednostki gospodarki uspołecznionej (jednostki i zakłady budżetowe, przedsiębiorstwa państwowe i ich zjednoczenia, banki państwowe oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie i ich związki, kółka rolnicze i ich związki),
- 2) organizacje społeczne dokonujące zakupów artykułów na własne potrzeby i do

własnego użytku w związku z prowadzoną działalnością, nie do odprzedaży.

2. Jednostki zrzeszone w Centralnym Związku Rzemieślniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu są odbiorcami pozarynkowymi także wtedy, gdy dokonują zakupów w celu dalszej odprzedaży towaru rzemieślnikom.

§ 2. Przez użyte w zarządzeniu określenie:

1) „przedsiębiorstwo handlowe” — rozumie się państwowe przedsiębiorstwa handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego oraz państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i przedsiębiorstwa spółdzielcze prowadzące handel detaliczny lub przemysł gastronomiczny;

2) „placówki handlu detalicznego” — rozumie się sklepy i zakłady gastronomiczne jednostek określonych w pkt 1.

§ 3. 1. Artykuły sprzedawane odbiorcom pozarynkowym przez placówki handlu detalicznego dzielą się na:

1) artykuły nie limitowane,

2) artykuły limitowane.

2. W razie wyczerpania ustalonego limitu placówka handlu detalicznego nie może dokonywać dalszej sprzedaży odbiorcom pozarynkowym.

3. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania przy sprzedaży artykułów:

1) państwowym gospodarstwom rolnym, kółkom rolniczym oraz innym jednostkom rolnictwa (instytutom, zakładom doświadczalnym i naukowym prowadzącym działalność w zakresie rolnictwa, ogrodnictwa, leśnictwa, sadownictwa itp.) zaopatrującym się w drobne ilości detaliczne artykułów w sieci sklepów podległych Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”;

2) izbom porodowym, izbom chorych, żłobkom, przedszkolom, szkołom, sierocińcem, domom wychowawczym, domom starców oraz innym instytucjom opiekuńczym, rozporządzającym dotacjami z budżetu lub funduszami społecznymi;

3) wytwórnim (pracowniom) filmowym, zakupuującym artykuły przemysłowe na produkcję rekwizytów, placówkom naukowo-badawczym na cele związane z wykonaniem prototypów oraz z prowadzeniem prac naukowo-badawczych.

§ 4. Listę artykułów limitowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, ustala Minister Handlu Wewnętrznego, z tym że listę limitowanych materiałów budowlanych Minister Handlu Wewnętrznego ustala w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 5. 1. Odbiorcom pozarynkowym sprzedawane są artykuły w ilościach zwyczajowo nabywanych w detalu.

2. Minister Handlu Wewnętrznego, w zależności od sytuacji rynkowej, może ustalać wielkości jednorazowej sprzedaży detalicznej artykułów deficytowych z punktu widzenia możliwości zaopatrzenia rynku.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do:

1) artykułów spożywczych zakupywanych przez kolonie letnie dla dzieci i młodzieży, ośrodki wczasowe i obozy, których okres trwania nie przekracza 3 miesięcy w roku, oraz placówki służby zdrowia,

2) artykułów przemysłowych, niezbędnych do zajęć praktycznych, zakupywanych przez szkoły i inne placówki oświatowe i wychowawcze.

4. Placówki handlu detalicznego sprzedające artykuły sportowo-turystyczne oraz placówki zaopatrujące wyłącznie odbiorców pozarynkowych w artykuły przemysłowe dokonują sprzedaży:

1) artykułów, których cena jednostkowa przekracza 5.000 zł — w ilościach przyjętych zwyczajowo w detalu,

2) pozostałych artykułów — w każdej ilości, pod warunkiem że wartość jednorazowego zakupu nie przekracza 5.000 zł.

§ 6. Odbiorcy pozarynkowi przy wyborze oraz zakupie artykułów powinni być traktowani na równi z konsumentami indywidualnymi i nie korzystają z dodatkowych uprawnień (np. pierwszeństwo przy zakupie, rezerwowanie towarów).

§ 7. 1. Sprzedaż dla odbiorców pozarynkowych prowadzą:

1) w zakresie artykułów spożywczych, z wyjątkiem mięsa i wędlin — wszystkie placówki handlu detalicznego,

2) w zakresie mięsa i wędlin — placówki handlu detalicznego wyznaczone przez właściwe do spraw handlu organy prezydium powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych,

3) w zakresie artykułów przemysłowych — placówki handlu wyznaczone przez właściwe do spraw handlu organy prezydium powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych, po zasięgnięciu opinii właściwych branżowo wojewódzkich jednostek central handlowych.

2. W miarę możliwości należy wyznaczać sklepy, które będą prowadzić sprzedaż wyłącznie dla odbiorców pozarynkowych. W pierwszej kolejności należy wyznaczać do sprzedaży pozarynkowej sklepy branżowej sieci detalicznej, prowadzonej przez centrale handlowe. Jeżeli w danej miejscowości znajduje się tylko jeden sklep określonej centrali handlowej lub powszechnej sieci detalicznej, to powinien on być uprawniony do sprzedaży odbiorcom pozarynkowym.

§ 8. 1. Sprzedaż artykułów przemysłowych odbiorcom pozarynkowym przez placówki handlu detalicznego powszechnej sieci handlowej, z wyjątkiem miast, w których znajdują się branżowe przedsiębiorstwa handlowe, powinna być prowadzona w zasadzie przez jedną organizację handlową, posiadającą odpowiednie warunki lokalowe i przygotowany techniczny personel:

1) na terenach miejskich przez przedsiębiorstwa miejskiego handlu detalicznego, z wyjątkiem miejscowości obsługiwanych wyłącznie przez sklepy Związku Spółdzielni Spożywców „Społem” i Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”;

2) na terenach wiejskich przez sieć sklepów podległych Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

2. Wyjątki od zasad określonych w ust. 1 mogą być stosowane w odniesieniu do sklepów Centrali Spółdzielni Ogrodniczych.

§ 9. 1. Sprzedaży dla odbiorców pozarynkowych nie prowadzą: powszechne domy towarowe, sklepy fabryczne, placówki handlu drobnodetalicznego (kioski) oraz placówki handlu detalicznego spółdzielczości pracy i Handlowej Spółdzielni Inwalidów.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania przy sprzedaży artykułów do produkcji rolnej przez wiejskie domy towarowe działające w strefie wiejskiej.

§ 10. 1. Przedsiębiorstwa handlowe obowiązane są do informowania odbiorców o placówkach handlu detalicznego, upoważnionych do sprzedaży pozarynkowej, przez wyraźne oznaczenie tych jednostek. Oznaczeń tych nie umieszcza się w sklepach spożywczych, z wyjątkiem sklepów mięsnych i wędliniarskich.

2. W placówkach nie uprawnionych do sprzedaży pozarynkowej powinien znajdować się wykaz placówek handlu detalicznego danego przedsiębiorstwa, upoważnionych do prowadzenia sprzedaży pozarynkowej artykułów stanowiących przedmiot obrotu danej placówki handlu detalicznego.

§ 11. Jednostki handlowe wymienione w załączniku do zarządzenia prowadzą sprzedaż dla odbiorców pozarynkowych bez ograniczeń i warunków wynikających z przepisów § 5 i § 7 ust. 1 pkt 3.

§ 12. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne mogą się zaopatrywać w detalicznej sieci handlowej w materiały budowlane i środki do produkcji rolnej bez ograniczeń i warunków wymienionych w § 3 ust. 2, § 5 i w § 7 ust. 1 pkt 3.

§ 13. 1. Maksymalny limit sprzedaży pozarynkowej dla poszczególnych artykułów, określony w jednostkach naturalnych lub wartościowo, z podziałem na województwa (miasta wyłączone z województw), ustala Minister Handlu Wewnętrznego. Limit sprzedaży pozarynkowej materiałów budowlanych Minister Handlu Wewnętrznego ustala w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

2. Właściwe do spraw handlu organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w ramach limitów wojewódzkich (ust. 1) określają limity sprzedaży pozarynkowej dla poszczególnych artykułów w jednostkach naturalnych lub wartościowo dla poszczególnych wojewódzkich organizacji handlu detalicznego, działających na terenie danego województwa (np. zjednoczenia przedsiębiorstw handlowych, oddziału okręgowego Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”, wojewódzkiego związku gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, przedsiębiorstw detalicznych planowanych centralnie).

3. W ramach limitów, o których mowa w ust. 2, organy do spraw handlu prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw), po porozumieniu z organami do spraw przemysłu tych prezydiów, ustalają ilości artykułów zaopatrzeniowych dla działalności usługowej, przeznaczonych do sprzedaży dla uspołecznionych zakładów usługowych.

4. Wojewódzkie organizacje handlu detalicznego, o których mowa w ust. 2, w ramach przyznanego im limitu sprzedaży pozarynkowej (ust. 2 i 3) określają limity sprzedaży dla poszczególnych przedsiębiorstw (jednostek) handlowych. Podziału limitu sprzedaży między poszczególne placówki handlu detalicznego dokonują przedsiębiorstwa (jednostki) handlowe.

5. Organy prezydiów rad narodowych, o których mowa w ust. 2, zobowiązane są do jednoczesnego zawiadomienia o ustalonych limitach właściwych organów kontroli dla umożliwienia prowadzenia systematycznej kontroli ich przestrzegania.

§ 14. 1. Placówki handlu detalicznego, prowadzące sprzedaż odbiorcom pozarynkowym, wystawiają na sprzedane artykuły rachunki na drukach powszechnego użytku.

2. Odbiorca otrzymuje oryginał rachunku; jedną kopię rachunku placówka handlu detalicznego przekazuje przedsiębiorstwu handlowemu, a drugą zachowuje w kopiale rachunków.

3. Formularze rachunków dostarczonych placówkom handlu detalicznego przez przedsiębiorstwa powinny być ponumerowane.

4. Na formularzu rachunku powinna być odcisnięta pieczęć, stwierdzająca, iż placówka uprawniona jest do prowadzenia sprzedaży pozarynkowej.

§ 15. 1. W razie dużej częstotliwości zakupów artykułów spożywczych za gotówkę przez tego samego odbiorcę pozarynkowego, placówka handlu detalicznego może wystawiać odbiorcom rachunki obejmujące sprzedaż artykułów w okresie uzgodnionym z odbiorcą, nie dłuższym jednak niż jeden miesiąc. W okresie poprzedzającym wydanie rachunku placówka handlu detalicznego prowadzi ewidencję sprzedaży, zawierającą następujące dane: nazwę i adres odbiorcy, datę sprzedaży, nazwę, ilość, cenę jednostkową i wartość sprzedanych artykułów, pokwitowanie odbioru.

2. Przepis ust. 1 może być stosowany tylko przy dokonywaniu zapłaty w sklepie za każdorazowo pobrany towar oraz gdy jednorazowy zakup nie przekracza kwoty 300 zł.

§ 16. 1. Placówki handlu detalicznego prowadzące sprzedaż artykułów przemysłowych prowadzą na podstawie kopii rachunków rejestr sprzedaży pozarynkowej, zawierający następujące dane:

- 1) liczbę porządkową, numer i datę rachunku,
- 2) kwotę rachunku, z podziałem na sprzedaż gotówkową i bezgotówkową,
- 3) w razie sprzedaży artykułów limitowanych — ilość bądź wartość sprzedaży pozarynkowej artykułów limitowanych z podziałem na poszczególne artykuły; ujęcie ilościowe lub wartościowe w rejestrze sprzedaży artykułów limitowanych uzależnione jest od jednostek miar przyjętych w sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego ze sprzedaży pozarynkowej.

2. Rejestru, o którym mowa w ust. 1, nie prowadzą placówki handlu detalicznego wyznaczone wyłącznie do prowadzenia sprzedaży pozarynkowej oraz placówki handlu detalicznego prowadzące sprzedaż artykułów spożywczych.

§ 17. Traci moc zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 30 sierpnia 1965 r. w sprawie sprzedaży artykułów jednostkom gospodarki uspołecznionej i organizacjom społecznym, jednostkom gospodarki nie uspołecznionej oraz nabywcom indywidualnym przez placówki uspołecznionego handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego (Monitor Polski Nr 51, poz. 268).

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Wewnętrznego: w z. E. Kołodziej

Załącznik do zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 31 sierpnia 1966 r. (poz. 232).

WYKAZ JEDNOSTEK HANDLOWYCH PROWADZĄCYCH SPRZEDAŻ DLA ODBIORCÓW POZARYNKOWYCH BEZ OGRANICZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW § 5 I § 7 UST. 1 PKT 3 ZARZĄDZENIA

1. Centrala Techniczno-Handlowa „Motozbyt”
2. Centrala Handlu Sprzętem Medycznym
3. Centrala Techniczna
4. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Szkół „Cezas”
5. Centrala Produktów Naftowych „CPN”
6. Morska Centrala Zaopatrzenia
7. Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego „Chemia”
8. Centrala Zbytu Drewna
9. Krajowy Związek Spółdzielni Transportu
10. Wojewódzkie zarządy aptek
11. Zjednoczenie Przemysłu Zielarskiego „Herbapol”
12. Centrala Zbytu Artykułów Technicznych
13. Zjednoczenie Przemysłu Elektronicznego i Teletechnicznego
14. Zakłady Usług Radiotechnicznych i Telewizyjnych — w zakresie sprzedaży części zamiennych do sprzętu telera-diotechnicznego
15. Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Eldom” — w zakresie sprzedaży części zamiennych do zmechanizowanego sprzętu domowego
16. Centrala Spółdzielni Ogrodniczych — w zakresie sprzedaży nasion
17. Centralna Składnica Harcerska — w zakresie sprzedaży artykułów:
  - a) politechnicznych,
  - b) pomocy naukowych,
  - c) surowców i półfabrykatów do majsterkowania,
  - d) umundurowania, odznak i sprzętu harcerskiego.
18. Centrala Handlowa „Konsumy” — w zakresie sprzedaży artykułów przemysłowych mundurowym odbiorcom pozarynkowym
19. Wojskowa Centrala Handlowa — w zakresie sprzedaży artykułów przemysłowych mundurowym odbiorcom pozarynkowym
20. Związek Spółdzielni Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Cepelia”
21. Spółdzielnia Pracy „Sprzęt Rybacki”
22. Wojewódzkie (okręgowe) przedsiębiorstwa handlu opalem i materiałami budowlanymi — w zakresie sprzedaży artykułów opałowych
23. Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” — w zakresie sprzedaży artykułów opałowych
24. Wojewódzkie przedsiębiorstwa handlu sprzętem medycznym.